

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060204

DOM
2013-10-15
Stockholm

Mål nr
P 3470-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2013-03-20 i mål nr P 6167-12, se bilaga A

KLAGANDE

I R

MOTPART

Samhällsbyggnadsnämnden i Botkyrka kommun
147 85 Tumba

SAKEN

Tilläggsavgift

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen upphäver mark- och miljödomstolens dom och avslår yrkandet om utdömmande av tilläggsavgift avseende fastigheten X i Botkyrka kommun.

Dok.Id 1102089

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

I R har i första hand yrkat att tilläggsavgiften undanröjs. I andra hand har hon yrkat att tilläggsavgiften helt efterges eller i vart fall jämkas till noll kr.

Samhällsbyggnadsnämnden i Botkyrka kommun (nämnden) har medgett klagandens yrkande.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

I R har åberopat vad hon tidigare anfört med följande tillägg och förtydliganden. Hon ifrågasätter om prövningen av huruvida hon ska påföras tilläggsavgift kan ske innan det ärende som är föremål för prövning hos länsstyrelsen är slutligt avgjort. Om nämndens beslut rörande bygglovets ändras eller återförvisas till nämnden, kan det inte rimligen komma ifråga att utdöma tilläggsavgift. Prövningen rörande tilläggsavgiften måste därför anstå till dess att det andra ärendet avgjorts av besvärsmyndigheten. Mark- och miljödomstolen har godtagit nämndens påståenden om att byggnaden i väsentliga avseenden avviker från lämnade bygglov och har vid sin prövning helt bortsett ifrån de invändningar och förklaringar hon lämnat. Hon har sedan tidigare överklagat nämndens beslut avseende föreläggande om rättelse och byggnadsavgift. Länsstyrelsen har nu i beslut den 28 juni 2013, i allt väsentligt bifallit hennes överklagande och upphävt nämndens beslut med krav på rivning av bostadshuset och att påföra henne byggnadsavgift. Länsstyrelsen har vidare återförvisat ärendet till nämnden för förnyad handläggning av lovfrågan. Men hänsyn därtill samt till det faktum att nämnden nu medgivit hennes yrkande om att beslutet om tilläggsavgift ska undanröjas, utgår hon ifrån att Mark- och miljööverdomstolen bifaller hennes överklagande.

Nämnden har angett följande. Förvaltningen har tagit del av mark- och miljödomstolens senaste domar avseende hur byggsanktionsavgifter enligt plan- och bygglagen (2010:900), PBL, ska bedömas när fråga är om överträdelser enligt den äldre plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL. Med hänvisning till förvaltningens förslag i tidigare tjänsteskrivelse, att tilläggsavgiften kan nedsättas alternativt helt

efterges då ett föreläggande om rättelse har meddelats sammantaget med nytilkommen rättspraxis är förvaltningens uppfattning att klagandens yrkande kan medges.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolens beslut att ta ut en tilläggsavgift av I R för att hon låtit uppföra en byggnad på fastigheten X i Botkyrka kommun som i väsentliga hänseenden avviker från lämnade bygglov meddelades med stöd av 10 kap. 4 och 7 §§ ÄPBL. Enligt de bestämmelserna gällde att tilläggsavgift skulle tas ut bl.a. om någon utan lov utförde en åtgärd som krävde bygglov och åtgärden innebar att en byggnad uppförs.

Den 2 maj 2011 trädde PBL i kraft. Enligt övergångsbestämmelserna till PBL ska äldre bestämmelser tillämpas på prövningen i sak för överträdelser som har ägt rum före den 2 maj 2011, men PBL tillämpas om den leder till en lindrigare påföljd.

Bestämmelserna om byggnadsavgift och tilläggsavgift i ÄPBL har ersatts med bestämmelser om byggsanktionsavgift i PBL. Enligt 11 kap. 51 § PBL får byggsanktionsavgift tas ut bl.a. om någon bryter mot en bestämmelse i 8 – 10 kap PBL. Enligt 9 kap. 1 § plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, tas avgift ut för överträdelser som anges i det kapitlet.

9 kap. PBF ändrades genom förordningen (2013:308) om ändring i plan- och byggförordningen, som trädde i kraft den 1 juli 2013. I bestämmelserna föreskrivs numera att byggsanktionsavgift ska åläggas den som trots förbudet i 10 kap. 3 § PBL påbörjar bl.a. en nybyggnad som kräver lov innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked. Någon bestämmelse om att byggsanktionsavgift ska tas ut för att utan lov ha utfört en åtgärd som kräver bygglov finns inte. Enligt övergångsbestämmelserna ska de nya föreskrifterna tillämpas om de leder till lindrigare påföljd än de äldre.

Bestämmelser om startbesked fanns inte i ÄPBL. I R skulle därför inte kunna åläggas byggsanktionsavgift enligt nuvarande lydelse av PBL och PBF.

Eftersom den överträdelse som läggs I R till last inte kan leda till någon sanktion enligt nu gällande bestämmelser ska nämndens beslut, med tillämpning av övergångsbestämmelserna, upphävas (jfr Mark- och miljööverdomstolens domar i målen P 10174-12 och P 3542-13).

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast den 12 november 2013

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löv och Peder Munck, tekniska rådet Carl-Gustaf Hagander samt tf. hovrättsassessorn Erika Enlund, referent.

Föredragande har varit David Sandberg.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2013-03-20
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr P 6167-12

SÖKANDE

Samhällsbyggnadsnämnden i Botkyrka kommun
147 85 Tumba

MOTPART

I R

SAKEN

Tilläggsavgift

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen förpliktar I R att betala tilläggsavgift om
sextioniotusen (69 000) kr.

Dok.Id 305795

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00

YRKANDE M.M.

Samhällsbyggnadsnämnden i Botkyrka kommun (nämnden) har ansökt om att en tilläggsavgift om 138 000 kronor ska tas ut av I R och har till stöd för ansökningen anfört bl.a. följande.

Bygglov för nybyggnad av enbostadhus och carport på X meddelades den 31 januari 2006 och bygglov för fasadändring meddelades den 26 november 2007. Vid besök på plats i oktober 2009 visade det sig att uppförd byggnad avvek från byggloven i flera avseenden, beträffande placering, byggnadshöjd och volym. Avstegen är så stora att åtgärderna inte ryms inom givna lov utan måste hanteras i en ny bygglovsansökan. Den tilläggsavgift som bör tas ut uppgår till $((286 - 10) * 500 =) 138\ 000$ kr. Det finns emellertid skäl att sätta ned eller helt efterge tilläggsavgiften i enlighet med 10 kap. 7 § fjärde stycket plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, eftersom ett föreläggande om rättelse har meddelats.

I R har bestritt bifall till ansökningen och har till stöd för sitt bestridande anfört bl.a. följande.

X köptes i november 2007 med befintligt bygglov. En ansökan om ändring skickades in i november 2007. På grund av ändrade förutsättningar försökte hon senare sälja fastigheten. I samråd med mäklare fattades beslut om att göra vissa ändringar och i största mån återgå till ritningar liknande det ursprungliga bygglovet. I maj 2009 var ritningarna klara och lämnades in. Vid kontakt med kommunen fick hon svaret att inlämnade handlingar var korrekta och att bygget kunde fortsätta som planerat. Hon hade ingen anledning att betvivla detta. Därefter fick hon emellertid ett brev från kommunen om att huset flyttats 1,5 meter, vilket inte stämmer. I samråd med en ny handläggare hos kommunen har ritningarna reviderats flera gånger. Det har visat sig att den felaktiga placeringen av huset beror på en felaktig nybyggnadskarta som hon erhöll från kommunen. Den felaktiga placeringen har i sin tur gett upphov till flertalet av de konstaterade avvikelserna från givna lov. Enligt uppgift från handläggaren skulle samhällsbyggnadsförvaltningen rekommendera nämnden att bevilja lov i efterhand. Istället

fick hon en tjänsteskrivelse där det föreslogs viten och rivning. Förvaltningen har under alla dessa år visat stor försumlighet i ärendet och hon känner sig vilseledd. Tre års handläggningstid för denna typ av ärende är inte acceptabelt och det är inte rimligt att kräva rivning när inspektionen gjordes år 2009. Rivningsbeslutet har överklagats. Hon befinner sig i en svår situation där bygget står stilla och räntor och lån ska betalas.

DOMSKÄL

Om någon utan lov utför en åtgärd som kräver bygglov, rivningslov eller marklov ska en *byggnadsavgift* tas ut (10 kap. 4 § första stycket ÄPBL). I sådana fall ska, när åtgärden innebär t.ex. att uppförd byggnad väsentligen avviker från den byggnad för vilken bygglov har lämnats, även en *tilläggsavgift* tas ut. Tilläggsavgiften ska tas ut med ett belopp som motsvarar 500 kr för varje kvm bruttoarea som åtgärden har omfattat. När bruttoarean beräknas ska dock tio kvm frånräknas. Avgiften får bestämmas till ett lägre belopp eller helt efterges bl.a. om föreläggande om rättelse har meddelats enligt 10 kap. 14 § (10 kap. 7 § ÄPBL).

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning.

Eftersom I R har låtit uppföra en byggnad på fastigheten X som i väsentliga hänseenden avviker från förutsättningar för att, med tillämpning av 10 kap. 7 § ÄPBL, påföra henne tilläggsavgift.

Såsom framgått ovan har i detta fall även utfärdats ett föreläggande om rättelse vilket har överklagats av I R. Föreläggandet är förenat med vite om 100 000 kr. Hennes överklagande har inte ännu prövats av besvärsmyndigheten. Mark- och miljödomstolen bedömer emellertid sannolikheten för att föreläggandet ska ändras som så pass liten att föreläggandet ändå kan vägas in i detta sammanhang.

Det finns därmed stöd för att jämka det belopp, 138 000 kr, som annars skulle ha påförts I R som tilläggsavgift. Däremot bedömer mark- och miljödom-

stolen inte att det som anförts beträffande brister i kartunderlaget utgör skäl att jämka tilläggsavgiften. Enligt mark- och miljödomstolens mening kan tilläggsavgiften skäligen sättas ned till hälften dvs. till 69 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 425)

Överklagande senast den 10 april 2013.

Denny Heinefors

Kristina Littke

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Denny Heinefors och tekniska rådet Kristina Littke. Föredragande har varit beredningsjuristen Ingrid Lidgard.